

13.3.2020

Kohti 2020-luvun kansalaislähtöistä julkista hallintoa –strategiahankkeen johtoryhmän 5. kokous

Aika	13.3.2020 klo 12.00-13.42	
Paikka	Valtiovarainministeriö, kh. Nousukausi, Mariankatu 9	
Osallistujat	Päivi Nerg, VM puheenjohtaja Minna Karhunen, Suomen Kuntaliitto ry varapuheenjohtaja (etänä) ~~Arto Haveri, Tampereen yliopisto~~ Seppo Määttä, VNK Mikael Grannas, Sipoon kunta Anna Similä, LVM (etänä) Riitta Kaivosoja, OKM Jukka Aalto, SM Pasi Pohjola, STM Outi Ryyppö, TEM Leena Ylä-Mononen, YM	
	Eeva Kaunismaa, VM esittelijä, projektipäällikkö Katri Sarkia, Demos Helsinki konsultti Johannes Mikkonen, Demos Helsinki konsultti Miira Lehto, VM tekninen sihteeri (etänä) Jarkko Majava, Suomen Kuntaliitto (etänä) Matti Kuivalainen, VM	

Asialista

1. Kokouksen avaus ja edellisen kokouksen muistion hyväksyminen (liite 1)

Puheenjohtaja Päivi Nerg avasi kokouksen.
2. Periaatekeskustelu strategian fokuksesta, rajauksista ja määrittelyistä (liite 3)

Keskusteltiin hanketiimin ja Demos Helsingin johtoryhmän edellisen kokouksen pohjalta työstämästä ehdotusluonnoksesta strategiatyön fokuksesta ja rajauksista. Ehdotusluonnoksen esitteli Katri Sarkia.

Strategian fokusta kuvaavassa työversiossa todetaan päämäärä: maailman paras julkinen hallinto ja visio (palvelulupaus kansalaisille): 2020-luvun narratiivi - julkisen hallinnon arvolupaus sekä arvot ja periaatteet uudistamiselle: toimintalinjaukset ja julkisen hallinnon merkitykset. Päämäärän hanke sai annettuna, mutta visio täsmentyy valmisteluprosessin edetessä. Työversiokuva on työtä tukeva väline, joka ei tule itse strategiaan.

Johtoryhmä piti työversion kehikkoa hyvänä. Se kannatti pysymistä arvolupaustasolla. Sovittiin strategian rajaamisesta siten, että kantaa ei oteta siihen, mitkä ovat tulevaisuuden palvelut ja tuottamisen tavat

vaan keskitytään siihen, miten luodaan edellytykset toteuttaa arvolu-pausta ja mahdollistaa palvelut kestävästi. Narratiivia ja tarinallista avaamista pidettiin tärkeänä, jotta ei jäädä liian abstraktille tasolle ja strategiaa voidaan jalkauttaa koko julkishallinnon kenttään. Strategian tulee sisältää riittävän teräviä valintoja, jotta sillä on ohjausvaikutusta.

Todettiin, että vision palvelulupaus koskee kansalaisten lisäksi myös yrityksiä, 3. sektoria ja sidosryhmiä. Lisäksi näkyviin tulee saada talou-delliset realiteetit. Strategian tulee tuottaa arvoa sekä asiakkaalle että yhteistä hyvää = yhteiskunnallista kokonaisuutta.

Katri Sarkia esitteli strategiatyön apuvälineiksi valmistellut neljä tule-vaaisuuskuvaa julkisen hallinnon muutoskyvykkyydestä 2030: 1. Ketterä hallinto, 2. Globaali suunnannäyttävä, 3. Perinteitä vaaliva hallinto ja 4. Jatkuvuuden hallinto. Tulevaisuuskuvia on hahmoteltu sen mukaan, onko hallinnon toimintatapa uudistuva vai säilyttävä ja onko hallinnon ohjausheräte reaktiivinen vai visiovetoinen.

Keskustelussa tuotiin esiin havainto, että tulevaisuuskuvissa korostuu nyt sisältä ulospäin katsominen. Tulevaisuuskuvien laadinnassa on otettu huomioon myös yhteiskunnalliset muutokset ja Eeva Kaunismaa lisää Tiimeriin tarkennusta tulevaisuuskuviin vaikuttaneista olettamuk-sista. Strategiaa ja keihäänkärkiä esitettiin työstettäväksi sen pohjalta, minkälaiseen maailmaan todennäköisesti ollaan menossa ja mitkä ovat asiakkaiden tarpeet.

Keskusteltiin siitä, että kunnat ovat toimintaympäristöiltään erilaisia ja yhdenvertaisuus tulisi määritellä uudelleen. Erilaisuudesta johtuen strategia ei voi tarkoittaa joka puolella Suomea samaa. Linjausten tu-lee olla tarpeeksi yleisiä, jotta niitä voidaan toimeenpanna soveltaen. Tiukkaa yhteistä ohjausta ei nähty toimivaksi.

Tulevaisuuskuvia jatkotyöstetään kuntien edustajien ja tutkijoiden kanssa. Hanketoimisto tunnistaa todennäköisiä kehityssuuntia ja tule-vaaisuuskuvien pohjalta muodostetaan visio sekä toimenpiteitä. Johto-ryhmän seuraavassa kokouksessa 6.4. keskustellaan visiosta.

Kuntapuolta osallistetaan verkon kautta.

Päätös: Merkittiin keskustelu tiedoksi.

3. Kevään työskentely (liitteessä 2)

Johtoryhmän jäseniä pyydettiin tuomaan kokoukseen ehdotukset omien sidosryhmiensä tai organisaatioidensa tilaisuuksista, verkos-toista tai hankkeista, joiden kautta julkisen hallinnon strategiavalmistelua voidaan edistää (esim. näkemysten keräämiseksi tai ideoiden tes-taamiseksi).

Eeva Kaunismaa totesi, että strategiatyössä on pyrkimyksenä maaliskuussa informoida hankkeesta ja kerätä näkemyksiä ja syötteitä erilai-sissa tilaisuuksissa, huhtikuussa edetä kohti visiota verkkoavoriihen ja työpajoissa tapahtuvan ideoiden testauksen avulla, toukokuussa tes-tata ja altistaa kommenteille linjausluonnoksia ja kesäkuussa kiteyttää periaatelinjaukset. Jos läsnäoloa vaativat tilaisuudet ovat tarpeen, voi-daan strategian valmistumista joutua siirtämään myöhemmäksi.

Johtoryhmä ehdotti strategian käsittelyä seuraavilla valtionhallinnon foorumeilla:

- kansliapäällikkökokoukset
- valtiosuhteiden kokoukset (VM keskustelee asiasta Valterri Aaltosen kanssa)
- HR-johtajat (esim. kompetenssin näkökulmasta)
- virkamiesjohtoryhmät
- hallinnonalan johtoryhmät
- hallinnonalojen tulohjaajat
- aluehallintovirastojen, ELY-keskusten ja TE-toimistojen johto
- poliisi ja pelastuslaitos ym. eri puolilla Suomea kentällä toimivat.

Kuntapuolen näkemyksiä voitaisiin kerätä seuraavilta:

- 6 suurinta kaupunkia siten, että konsultit tekevät lyhyet haastattelut kaupunkien ylimmän johdon kanssa, kun strategiatyö on pidemmällä
- kaupunkipoliittinen työryhmä 17.4. klo 13-15 (sisältää mm. 6 kaupungin kehitys/strategiajohtajia)
- kaupunginjohtajien verkosto
- kuntatyyppiverkostot: esim. seutukaupunkiverkosto 3.4., maa-seutumaisten kuntien verkosto, pienten kuntien verkosto (ai-kaistunee toukokuulta)
- toimialaverkostot: esim. sivistystoimenjohtajien verkosto.

Lisäksi ehdotuksena tuli osallistaminen verkon kautta viikoittain vaihtuvalla teemalla niin, että ensin esitettäisiin muutaman minuutin introvideo ja sen jälkeen 2-3 kysymystä.

Käsittelyn ajoittamisesta todettiin, että hallintoa ja laajaa yleisöä voitaisiin lähestyä tulevaisuuskuvien nelikentän kautta ja kysyä kommentteja selkeillä kysymyksillä. Valmistelussa hyödynnetään myös jo kerättyjä näkemyksiä esim. alueellistamisstrategian aluekierrokselta. Johtoryhmän seuraavan kokouksen jälkeen pyydetään kommentteja visioluonnoksesta. Hallinnonalojen omilla foorumeilla käsittely olisi ajankoh- taista, kun on tarjota selkeitä linjoja.

Keskusteltiin koronavirustilanteen vaikutuksesta esim. sähköisten verkkojen kuormittumiseen ja sitä kautta julkisen hallinnon toimintaky- kyyn. Kriisitilanne nähtiin mahdollisuutena osoittaa muutoskyvykkyyttä ja omaksua joustavia työkäytäntöjä. Julkisen hallinnon strategialle on suurta tilausta. Muutoksen eteenpäin viemiseksi pidettiin tärkeänä joh- don ja toimeenpanijoiden sitouttamista strategian valmisteluprosessiin ja linjauksiin. Hankkeen kesäkuun määräajassa pysymistä tärkeämpää on hyvä lopputulos ja sitoutuminen prosessin aikana.

Johtoryhmä korosti viestinnän merkitystä strategian valmistelussa ja jalkauttamisessa. Eeva Kaunismaa ja Matti Kuivalainen kirjoittavat blo- geja ja tekstejä ja johtoryhmän jäsenten videoita hyödynnetään mm. verkkokuulemisissa. Kuntakentältä toivottiin myös blogia. Visualisointi- kuvaa julkisen hallinnon strategian yhteyksistä muihin uudistuksiin ja hankkeisiin muokataan niin, että suurimmat haasteet näkyvät suurem- pina ja pienet pienempikokoisina.

Hanketoimistolle annettiin tehtäväksi valmistella dia-aineisto, jota eri tilaisuuksissa voidaan esitellä ja käyttää osallistujien herättelyyn ja si- touttamiseen. Yhteistä aineistoa toivottiin siitä, mitä on julkinen hal- linto.

Viestintämateriaalit kootaan Tiimeriin ja johtoryhmää pyydettiin jakamaan niitä omissa kanavissaan.

Päätös: Täydennettiin suunnitelmaa strategiaproessin osallistavasta työskentelystä kevään aikana.

4. Muut asiat

Kokouksessa ei ollut muita käsiteltäviä asioita.

5. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 13.42.

Miira Lehto

Liitteet

Liite 1	Muistio 25.2. jory
Liite 2	Kokousaineisto
Liite 3	Demos Helsingin luonnos strategiayön fokuksesta ja rajauksista